

Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet
103 33 Stockholm
li.registrator@regeringskansliet.se
li.eu-fonder.28@regeringskansliet.se

Remissvar "EU-kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordningar för perioden 2028–2034" (Remiss LI2025/01620)

Linköpings universitet (LiU) har av Regeringskansliet, Landsbygds- och infrastrukturdepartementet, givits möjlighet att yttra sig över "EU-kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordningar för perioden 2028–2034..."

Då materialet är omfattande har LiU fokuserat sitt svar på de förordningar som tydligast kopplar till universitetets transformativa roll för en hållbar regional utveckling i samverkan med regionens övriga nyckelaktörer, dvs.:

- Förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av Europeiska fonden för ekonomisk, social och territoriell sammanhållning [EUR-Lex - 52025PC0565]
- Förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av Europeiska fonden för regional utveckling inbegripet för europeiskt territoriellt samarbete (Interreg) och Sammanhållningsfonden [EUR-Lex - 52025PC0552]

samt

- Förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av Europeiska socialfonden som en del av den nationella och regionala partnerskapsplanen [EUR-Lex - 52025PC0558]

Nedan summeras LiU:s inspel övergripande samt specifikt under vissa av de områden som bedöms som särskilt relevanta för LiU. I tillägg till skrivningarna i de bifogade förordningarna lyfter LiU även kopplingen mellan EU kommissionens Europauniversitetsinitiativ samt den av EU föreslagna Konkurrensfonden och fondstrukturerna. LiU efterlyser här en mer samlad syn över de politikområden som implicit har målsättningen att bidra till en ökad konkurrenskraft, regionalt såväl som inter-regionalt på Europeanivå.

SAMMANFATTNING

Linköpings universitet välkomnar EU-kommissionens ambition att stärka den ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållningen i unionen och att skapa en mer integrerad och flexibel ram för strukturfonder och sociala fonder. Förslaget att samla insatser under en gemensam fondstruktur och att förenkla regelverket är positivt och ligger i linje med behovet av att öka effektiviteten och synergierna mellan olika politikområden.

LiU:s engagemang i ERUF och ESF+

Linköpings universitet deltar i ett flertal projekt och program som finansieras via den Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) samt den Europeiska socialfonden (ESF+), i nära samarbete med Region Östergötland och övriga aktörer i Östra Mellansverige. Dessa insatser har haft stor betydelse för att:

- Stärka innovationsmiljöer och forskningsinfrastruktur.
- Utveckla kompetensförsörjning inom industri, vård och digitalisering.
- Främja hållbar tillväxt och social inkludering.

Vikten av strukturfonder och sociala fonder ur ett regionalt utvecklingsperspektiv

För LiU har ERUF och ESF+ varit viktiga för att främja en hållbar regional utveckling i Östergötland och Östra Mellansverige. Genom sammanhållningspolitiken har universitetet tillsammans med regionala aktörer kunnat driva projekt som stärker innovationskraft, digitalisering, klimatomställning och kompetensutveckling. Fondstrukturerna har bidragit till:

Regional attraktionskraft: Fonderna möjliggör investeringar i forskning, innovation och infrastruktur som gör regionen konkurrenskraftig och attraktiv för företag och talanger.

Gränsöverskridande samarbete: Interreg-programmen har varit centrala för att utveckla internationella nätverk och projekt med högt EU-mervärde.

Kompetensförsörjning och livslångt lärande

En välfungerande arbetsmarknad och kompetensförsörjning är en förutsättning för att möta omställningen mot en grön och digital ekonomi. Europeiska socialfonden har här en nyckelroll:

Stöd till utbildning och omställning: Genom ESF+ har LiU kunnat bidra till kompetenshöjande insatser för individer och företag, vilket är avgörande för att minska kompetensgap och stärka arbetskraftens rörlighet.

Koppling till forskning och innovation: Universitetens roll som kunskapsnav bör fortsatt erkännas och förstärkas i socialfondens prioriteringar, särskilt inom områden som AI, hållbar produktion och klimatanpassning.

Innovation och samverkan

Fonderna har vidare verkat som katalysator för innovation genom att:

- Stärka samverkan mellan akademi, näringsliv och offentlig sektor i regionala innovationssystem.
- Främja smart specialisering och utveckling av spetskompetensområden som är strategiska för EU:s konkurrenskraft.
- Underlätta generationsskiftet och entreprenörskap inom jordbruk och småföretag, vilket är viktigt för såväl landsbygdsutveckling som regional konkurrenskraft.

Koppling mellan EU:s konkurrenskraftsfond och fondstrukturen

Den av EU föreslagna konkurrenskraftsfonden är en strategisk del av den bredare sammanhållningspolitiken och kompletterar de traditionella strukturfonderna genom att fokusera på innovation, forskning och digitalisering. Medan ERUF och ESF+ främjar territoriell sammanhållning och social inkludering, fungerar konkurrenskraftsfonden som en katalysator för att stärka Europas globala position inom nyckelteknologier och gröna lösningar. Den är utformad i linje med de gemensamma bestämmelserna i förordning (EU) 2021/1060, vilket säkerställer synergier mellan investeringar i regional utveckling, kompetenshöjning och industriell omställning. Genom att integrera konkurrenskraftsfonden i partnerskapsavtal och programplanering skapas en sammanhängande struktur där regionala och sociala insatser förstärks av riktade satsningar på innovation och konkurrenskraft – en helhet som driver både ekonomisk tillväxt och social hållbarhet i hela unionen.

Koppling mellan Europauniversitetsinitiativet och fondstrukturen

Europauniversitetsinitiativet (EUI) utgör en central drivkraft för att stärka den europeiska dimensionen inom högre utbildning och forskning. Genom att integrera EUI med EU:s fondstruktur kan synergier skapas för att främja fri rörlighet av kunskap och kompetens, vilket är avgörande för Europas långsiktiga konkurrenskraft.

En sådan koppling skulle vidare ge incitament att sammanföra universitet, regioner och näringsliv i gränsöverskridande samarbeten, vilket stärker inter-regional utveckling och bidrar till kohesion. Detta ligger i linje med EU:s mål om att öka innovationskapacitet och smart specialisering, samtidigt som det fördjupar kopplingen mellan utbildning, forskning och samhällsutveckling.

AVSLUTANDE SYNPUNKTER

LiU understryker vikten av att:

1. Behålla en stark regional dimension i fondens genomförande, med flernivåstyrning och partnerskap som inkluderar universitet och forskningsaktörer.
2. Säkerställa flexibilitet för att möta nya utmaningar, men utan att urholka långsiktiga mål för sammanhållning och kompetensutveckling.
3. Främja synergier mellan de regionala fonderna och andra EU-program (Horisont Europa, Digital Europe, Erasmus+) för att maximera effekten av investeringar i forskning, innovation och utbildning.
4. Säkerställa att Europauniversitetsinitiativet ges en tydlig och långsiktig finansieringsram som möjliggör integration med EU:s fondstruktur.
5. Främja fri rörlighet av kunskap och kompetens genom att skapa incitament för gränsöverskridande samarbeten mellan universitet, regioner och näringsliv.
6. Stärka kopplingen mellan utbildning, forskning och innovation för att öka Europas konkurrenskraft och bidra till smart specialisering.
7. Utveckla synergier mellan EUI, Horisont Europa, Erasmus+ och strukturfonder för att maximera europeiskt mervärde.
8. Säkerställa att EU:s konkurrenskraftsfond integreras strategiskt med de befintliga strukturfonderna och socialfonden inom ramen för partnerskapsavtal och programplanering. Detta innebär att synergier mellan regional utveckling, kompetenshöjning och innovationssatsningar måste prioriteras för att undvika fragmentering och maximera effekten av EU:s investeringar.

Genom att koppla konkurrenskraftsfonden till sammanhållningspolitikens mål kan unionen stärka sin globala position, samtidigt som ekonomisk och social hållbarhet främjas i alla regioner.

Handläggningen av remisssvaret

Remisssvaret har utarbetas av Jan Axelsson, rektorsråd för Samverkan och Europafrågor vid Linköpings universitet.

I bredningen har även synpunkter inhämtas från LiU:s fakulteter samt från vicerektor Per-Olof Brehmer.

Jan Axelsson
Rektorsråd

jan.axdelsson@liu.se
+46 706221757